

Oświadczenie Ministra Sprawiedliwości

o stanie kontroli zarządczej

za rok 2018

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie dziale administracji rządowej sprawiedliwość,

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:

- oświadczeń Prezesów i Dyrektorów Sądów Apelacyjnych o stanie kontroli zarządczej w sądach z obszarów ich apelacji,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej o stanie kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej,
- oświadczenia Dyrektora Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich o stanie kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury,

- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

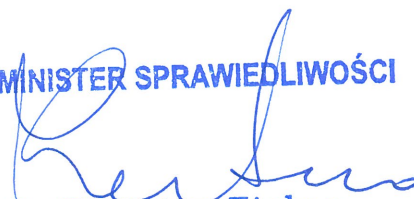
Oświadczenie Prokuratora Krajowego o stanie kontroli zarządczej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury za 2018 r. przekazane zostało zgodnie z § 29 ust. 3 Komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

W-ua 2019-04-25

(miejsowość, data)

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

(podpis ministra/kierownika jednostki)

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

a) Sądy Powszechne:

- niska świadomość pracowników w zakresie kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem przy braku chęci pogłębiania wiedzy w tej mierze,
- niesprawny system przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi w sądach,
- nieskuteczność mechanizmów kontrolnych w zakresie polityki bezpieczeństwa informacji,
- nierównomierna efektywność pracy poszczególnych komórek organizacyjnych sądów oraz poszczególnych urzędników, asystentów sędziów, referendarzy i sędziów,
- niewystarczająca obsada sędziowska, asystencka i urzędnicza w stosunku do realizowanych celów i zadań,
- niedostateczna liczba szkoleń i nieadekwatność systemu szkoleń do aktualnych, faktycznych potrzeb szkoleniowych,
- niewystarczający system wynagrodzeń, nie pozwalający efektywnie zarządzać kadrami, w odniesieniu do realizowanych celów i zadań,
- niezadawalający poziom wiedzy pracowników w zakresie obowiązujących zasad etyki urzędniczej,
- nieterminowe i nieprawidłowe doręczanie korespondencji sądowej przez operatora pocztowego skutkujące licznymi reklamacjami.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- brak zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi w związku z uwagami i zastrzeżeniami w zakresie kontroli finansowej,
- niewystarczającą skuteczność i efektywność monitorowania ryzyka.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej.

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- niewystarczająca świadomość znajomości istotnych mechanizmów kontroli zarządczej pracowników,
- niezadawalająca komunikacja wewnętrzna między komórkami oraz przepływ informacji pomiędzy pracownikami,
- zbyt niskie bieżące monitorowanie ryzyk,
- niewystarczająco wysokie zainteresowanie pracowników szkoleniami,
- niedostateczne wsparcie audytora wewnętrznego.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w Instytucie Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

Zastrzeżenia w funkcjonowaniu kontroli zarządczej w 2018 r. w ministerstwie dotyczyły Standardu B 6 – *Określenie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji* oraz Standardu E19 – *Monitorowanie systemu kontroli zarządczej*.

Obowiązujący w 2018 r. Plan działań Ministerstwa Sprawiedliwości zawierał zestawienie celów, przypisane im mierniki określające stopień realizacji celów wraz z ich planowanymi wartościami, a także najważniejsze zadania służące realizacji tych celów. Jednakże sformułowane mierniki nie pozwoliły w pełni ocenić skuteczności osiągnięcia założonych celów i realizacji planu działań.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

Główne działania zaplanowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość, to przede wszystkim:

- kontynuowanie procesu redukcji obciążenia sądów obowiązkami sprawozdawczymi - poprzez wprowadzenie automatyzacji gromadzenia danych nadzorczych do tzw. informacji rocznej i tabel do kwartalnych raportów zarządzania ryzykiem systemu kontroli zarządczej,
- zwiększenie dostępu do danych statystycznych wykorzystywanych w raportach kontroli zarządczej poprzez umożliwienie pracownikom sądów bezpośredniego korzystania z zasobów Hurtowni Danych,
- pogłębienie współpracy z Koordynatorami Kontroli Zarządczej z sądów powszechnych.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- szkolenia mające na celu uzupełnienie wiedzy w zakresie kontroli zarządczej, komunikacji wewnętrznej i przepływu informacji,
- kontynuacja działań w zakresie samooceny skuteczności funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- podjęcie działań zmierzających do usprawnienia przepływu informacji wewnątrz komórek, a także pomiędzy komórkami organizacyjnymi,
- poszukiwanie ofert szkoleniowych – organizowanych przez podmioty zewnętrzne – uwzględniających potrzebę aktualizacji specjalistycznej wiedzy, niezbędnej do realizacji powierzonych zadań,
- bieżąca aktualizacja dokumentacji w zakresie procedur wewnętrznych stanowiących dokumentację systemu kontroli zarządczej,
- aktualizacja dokumentacji związane z polityką bezpieczeństwa,
- bieżący monitoring obsady i obciążenia pracą w poszczególnych komórkach organizacyjnych oraz prowadzenia racjonalnej polityki kadrowej poprzez odpowiednią alokację etatów oraz kontrolowanie realizacji zadań wykonywanych przez pracowników w poszczególnych komórkach organizacyjnych pod kątem równomiernego obciążenia pracą, w tym przegląd zakresów czynności pracowników i ich aktualizacja,
- podjęcie działań w celu promowania zasad etyki urzędniczej (w tym zorganizowanie szkoleń w celu podniesienia poziomu świadomości w tym zakresie)

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- kontrola realizacji zaleceń powizytacyjnych wydanych przez Departament Spraw Rodziny i Nieletnich,
- analiza realizacji zaleceń wydanych przez przedstawicieli Wydziału Kontroli Biura Ministra, Biura Ochrony,
- nadzór nad sposobem sporządzania dokumentacji z zakresu kontroli zarządczej

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Nie dotyczy

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- opracowanie i wdrożenie modelu oceny ryzyka,
- cykliczne spotkania Zespołu ds. Zarządzania Ryzykiem,
- bieżące monitorowanie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa i procedur wewnętrznych w jednostce,
- bieżąca poprawa skuteczności i efektywności działania poprzez poprawę jakości pracy,
- poprawa jakości środowiska wewnętrznego poprzez podnoszenie wiedzy pracowników w zakresie wyznaczania celów i zadań jednostki,
- stała poprawa skuteczności komunikacji wewnętrznej poprzez organizowanie spotkań pracowników z kierownikami oraz poprzez udoskonalenie systemów informatycznych takich jak: Apollo, EZD, Baza Aktów Własnych, programów księgowych i kadrowych: Enova, Płatnik,
- realizacja zasady bieżącego monitorowania ryzyk nieakceptowalnych.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Nie dotyczy

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

W zakresie usprawnienia obszaru B6 oraz E19 działania naprawcze podjęto jeszcze w 2018 r. i opisano je w Dziale III „Pozostałe działania” w pkt. 1.

Dział III. Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

Główne działania zaplanowane i zrealizowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość:

- uczestnictwo pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości, w tym pracowników Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w specjalistycznych szkoleniach z zakresu kontroli zarządczej i analizy ryzyka,
- modyfikacja narzędzi raportowych kontroli zarządczej,
- współpraca z koordynatorami kontroli zarządczej z sądów powszechnych,
- współpraca z Komitetem Audytu dla działu administracji rządowej sprawiedliwość w zakresie stałej poprawy funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w dziale poprzez konsultowanie kwartalnych raportów analizy ryzyka, a także rocznych sprawozdań z wykonania planu działalności Ministra Sprawiedliwości oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- podnoszenie wiedzy pracowników w zakresie roli kontroli zarządczej i znaczenia procesu identyfikacji i oceny ryzyka, a także przepływu informacji,

- aktualizacja procedur wewnętrznych stanowiących dokumentację kontroli zarządczej, a także aktualizacja i rozszerzenie Polityki Bezpieczeństwa Informacji,
- doskonalenie procesu zarządzania ryzykiem w odniesieniu do wytyczonych celów i mierników określających stopień realizacji celów,
- organizacja szkoleń wszystkich grup zawodowych,
- prowadzenie racjonalnej polityki kadrowej poprzez odpowiednią alokację etatów orzeczniczych, asystenckich i urzędniczych oraz dokonywanie zmiany zakresów obowiązków pracowników, dostosowując je do aktualnych potrzeb i zmieniającego się stanu osobowego komórek organizacyjnych,
- kontynuacja badania satysfakcji obsługi interesanta, mające na celu podnoszenie i doskonalenie jakości usług świadczonych przez jednostki.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

Działania, które zostały zaplanowane na rok 2018, tj. zwiększenie nadzoru nad zapewnieniem funkcjonowania kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w zakresie: zgodności działalności z przepisami prawa, wiarygodności sprawozdań, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem realizowane były podczas przeprowadzonych wizytacji oraz monitorowania zarządzania ryzykiem przez placówki. Wizytatorzy Departamentu Spraw Rodzinny i Nieletnich uczestniczyli w szkoleniu w zakresie kontroli zarządczej.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

- zakończenie procesu wdrażania zmian organizacyjnych,
- prowadzenie procesu rekrutacji pracowników i współpracowników do obsługi projektów realizowanych przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- zmiana regulaminu organizacyjnego Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury i struktury organizacyjnej dla skutecznej i efektywnej realizacji celów i zadań,
- aktualizacja polityki bezpieczeństwa danych osobowych oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, wyznaczenie inspektora ochrony danych osobowych i administratora systemu informatycznego,
- egzekwowanie zasady kwartalnego raportowania realizacji celów,
- realizacja zasady bieżącego monitorowania ryzyk nieakceptowalnych.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Nie dotyczy

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

W ramach poprawy funkcjonowania w Ministerstwie Sprawiedliwości kontroli zarządczej w 2018 r. w obszarze *Standardu D.16 Bieżąca informacja* oraz *D.17 Komunikacja wewnętrzna* podjęto następujące działania:

- Kontynuowano zgodnie z harmonogramem realizację projektu – Wdrożenie elektronicznego zarządzania dokumentacją w Ministerstwie Sprawiedliwości (EZD) z dn. 1 stycznia 2019 r. wdrożono w urzędzie system EZD. Wdrożenie systemu do elektronicznego obiegu dokumentów i zarządzania dokumentacją w wersji elektronicznej, przy jednoczesnym

ograniczeniu obiegu dokumentów papierowych, powinno poprawić sprawność i przejrzystość załatwiania spraw oraz zapewnić osobom zarządzającym i pracownikom dostęp w odpowiednim czasie do właściwych oraz rzetelnych informacji potrzebnych do realizacji zadań. Wydaje się, że poprzez wdrożenie systemu EZD zapewniono efektywny mechanizm do przekazywania ważnych informacji w obrębie komórek organizacyjnych urzędu. Jednakże, z uwagi na uruchomienie systemu EZD z początkiem 2019 r., analiza skutków wdrożonych rozwiązań możliwa będzie w następnym roku.

- Przeprowadzono szkolenia dla pracowników ministerstwa z zakresu znowelizowanej instrukcji kancelaryjnej w związku z planowanym wdrożeniem od 1 stycznia 2019 r. systemu EZD oraz udzielano konsultacji nt. zasad postępowania z korespondencją i jej obiegu w urzędzie.

2. Pozostałe działania:

a) Sądy Powszechne:

- promowanie alternatywnych metod rozwiązywania sporów (mediacji) oraz edukacji prawnej w tym zakresie poprzez organizowanie dyżurów mediatorów, dystrybucję plakatów i broszur, zamieszczano informacje na stronie internetowej sądów oraz przeprowadzono spotkania z młodzieżą szkół średnich,
- podejmowanie działań w celu pozyskania stażystów z Powiatowego Urzędu Pracy,
- wdrożenie systemów informatycznych:
 - Portal Informacyjny ,
 - Internetowy Portal Orzeczeń,
 - System Druku Centralnego,
 - System Losowego Przydziału Spraw,
 - System Obsługi Pracowniczej,
 - System Elektroniczne potwierdzenie Odbioru,
 - Workflow.

b) Ministerstwo Sprawiedliwości:

Do pozostałych działań, które zostały przeprowadzone w roku ubiegłym w obszarze kontroli zarządczej należy m.in.:

- Wejście w życie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 listopada 2018 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 307). Zarządzenie zmodyfikowało metodologię kontroli zarządczej. Uproszczeniu uległy mechanizmy procedury planistycznej wskazując jako podstawowe narzędzie zarządcze plan działań ministerstwa. Przemodelowany formularz planu działań umożliwił komórkom organizacyjnym sprawne planowanie ich działalności w 2019 r., a także monitorowanie i sprawozdawanie stopnia realizacji kolejnych etapów wykonywanych zadań koncentrując się na badaniu ich terminowości. Członkowie kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości i Dyrektor Generalny urzędu w okresach sprawozdawczych będą otrzymywać informacje dotyczące miernika określającego procentowy stosunek zadań zrealizowanych do wszystkich zadań w ramach danego celu. Sformułowany w ten sposób miernik powinien w sposób rzetelny i obiektywny określić stopień realizacji celu. Jednocześnie skrócono proces uzgadniania i wypełniania wymaganych formularzy, a także ich aktualizacji. Komórki organizacyjne na bieżąco będą mogły uzupełniać i aktualizować niezbędne dane w wersji elektronicznej korzystając z dedykowanej platformy informatycznej.

Zmiana systemu kontroli zarządczej w urzędzie miała również na celu dostarczenie członkom Kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości i Dyrektorowi Generalnemu urzędu bardziej skutecznych mechanizmów monitorowania funkcjonowania najważniejszych elementów kontroli zarządczej oraz jej poszczególnych mechanizmów. Dyrektor Generalny będzie mógł na bieżąco reagować na występujące sygnały o nieprawidłowościach zaistniałych w danych obszarach działalności Ministerstwa w każdym czasie ich wystąpienia. Z uwagi na wejście w życie ww. zarządzenia z dniem 8 listopada 2018 r. analiza skutków wprowadzonych zmian w metodologii systemu kontroli zarządczej możliwa będzie w następnym roku, tym samym nie planuje się podjęcia w 2019 r. dodatkowych działań

usprawniających funkcjonowanie kontroli zarządczej w obszarach B6 oraz E19.

- Dokonanie analizy ryzyka pod kątem ochrony danych osobowych, celem zidentyfikowania potencjalnych ryzyk i dokonania oceny ich skutków dla ochrony danych oraz zaplanowania działań niezbędnych do podjęcia w odpowiedzi na ryzyko. Przedmiotowe działanie zostało podjęte w związku z wejściem w życie *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).
- Podjęcie działań zmierzających do zamieszczania informacji nt. działalności urzędu na udostępnionej przez Ministerstwo Cyfryzacji stronie internetowej ministerstwa w serwisie polskiego rządu (Portal.gov.pl).

c) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- wprowadzenie elektronicznej ewidencji upoważnień
- zmiana na stanowisku audytora